

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/139
Toplantı Tarihi/Sayısı : 28.6.2022/13
Karar Numarası : 2022/440
Başvuran : M. E. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi :
1- Isparta Valiliği
2- Isparta Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın çocukları için yaptığı sosyal yardım başvurularının mahkûmiyeti nedeniyle kabul edilmemesinin ayrımcılık yasağını ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuruda sıralanan iddialar şu şekildedir:

a. Başvuran; terör örgütüne üye olma suçundan hükümlü olduğunu, Isparta Valiliği Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne eşi ve çocukları için sosyal yardım talebinde bulunduğunu, başka çocuklar için yapılan başvurular değerlendirilirken ilgili Bakanlıktan görüş istenmediğini, ancak çocukları için yaptığı başvurularda Bakanlıktan görüş istendiğini, çocukları için yaptığı bu başvurulara ayrımcı uygulamalarda bulunulduğunu, ayrımcı muamelenin kendisinin terör suçundan hükümlü olmasından kaynaklandığını, görüş talep yazılarına cevap verilmediği için çocuklarının mağdur edildiğini,

b. Isparta Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına ekonomik destek ve tedavi yardımı için başvuru yaptığını, talebinin kabul edilmediğini, yeşil kart sahibi diğer ailelere yapılan yardımların yeşil kart sahibi olmalarına rağmen kendi ailesine yapılmadığını, bu uygulamaların kaldırılması için yaptığı başvuruların ise Valilik tarafından işleme konulmadığını iddia etmektedir.

3. Isparta Valiliğinden alınan yazılı görüşte muhatap, başvuranın ve eşinin çeşitli zamanlarda yardım vakfına başvuru yaptıklarını, yardım taleplerinin 3294 Sayılı Sosyal Yardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ve bu kanun kapsamında Sosyal Yardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Fon Kurulu tarafından hazırlanan yardım türleri için çıkarılan genelgeler ve fon kurulu kararları ile 2022 sayılı 65 yaşını doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında Vakıf Mütevelli Heyetince değerlendirilerek karara bağlandığını, Fon Kurulunun 2018/1 sayılı kararı ile cezaevi ve tutukevinde bulunan kişilere yönelik yardımlara ilişkin ilke kararı kapsamında cezaevi ve tutukevinde bulunan kişilere yönelik eğitim giderlerinin ve temel ihtiyaçlarının karşılanması uygulamasının usul ve esaslarının belirlendiği, terör örgütü üyeliği veya bu örgütlerin faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar, devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, cinsel saldırı veya çocuğun cinsel istismarı sebebiyle hükümlü ve tutuklu olarak ceza infaz kurumunda bulunanların söz konusu ilke kararı kapsamı dışında bırakıldığını, başvuranın başka bir başvurusu neticesinde yapılan incelemede ise ailenin muhtaçlık kriterini sağlamadığını, başvuranın ayrımcı uygulamaların kaldırılması için yapmış olduğu şikâyetler doğrultusunda idari soruşturma yapılması için müfettiş görevlendirildiğini, iddiaların sübuta ermediği için şikâyetin işleme konmadığını ve başvuranın itirazı üzerine İdare Mahkemesinde yapılan yargılamada itirazın reddedildiğini belirtmiştir.

4. Diğer muhatap Isparta Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı ise sunduğu yazılı görüşünde

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

yardımlar taleplerinin 3294 Sayılı Sosyal Yardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ve ilgili diğer mevzuat doğrultusunda değerlendirdiğini, Sosyal Yardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Fon Kurulunun 2018/1 sayılı kararı ile cezaevi ve tutukevinde bulunan kişilere yönelik yardımlara ilişkin ilke kararı kapsamında cezaevi ve tutukevinde bulunan kişilere yönelik eğitim giderlerinin ve temel ihtiyaçlarının karşılanması uygulamasının usul ve esaslarını belirlediğini, terör örgütü üyeliği veya bu örgütlerin faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar, devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, cinsel saldırı veya çocuğun cinsel istismarı sebebiyle hükümlü ve tutuklu olarak ceza infaz kurumunda bulunanların söz konusu ilke kararı kapsamı dışında bırakıldığını ifade etmiştir.

5. Muhataplardan alınan görüş başvurularına iletilmiş ve konuya ilişkin yazılı görüşü talep edilmiştir. Başvuran yazılı görüşünü Kurumumuza iletmıştır. Başvuran Fon Kurulu Kararının cezaevi ve tutukevinde bulunanlara ilişkin olduğunu, Fon Kurulu Kararının eşini ve çocuklarını ilgilendirmedikçe, kendi için yardım talebinin bulunmadığını, sadece çocukları ve eşi için yardım talep ettiğini, ailesine kendisinin terör suçundan hükümlü olması nedeniyle kasten yardım edilmediğini, ayrımcılık yapıldığını ve muhatapların görüş yazılarında eksik belge sunduklarını ifade ederek başvuru dilekçesindeki iddialarını yinelemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: "(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır." şeklinde hükme bağlanmıştır.

7. Mezkûr Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesi ise: "*Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. ... (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.*" hükmünü haizdir.

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Başvurunun konusu*" başlıklı 31'inci maddesine göre: "*Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur.*"

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesine göre: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir. (2) Başvurucusu birden fazla olan başvurularda, incelenebilirlik koşulları her başvuru yönünden ayrı ele alınır."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "*Ön inceleme üzerine verilecek kararlar*" başlıklı 49'uncu maddesinin altıncı fıkrasına göre: "(6) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir."

11. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesine göre: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularda ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının

korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun, Kurumun ayrımcılık yasağı ile ilgili sahip olduğu görev ve yetkilerin kapsamını düzenlemektedir. Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında, Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller, sayma suretiyle (numerus clausus) belirlenmiş olup; bunların dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

14. Başvuran başvurusunda muhatap Kurumlardan çocukları ve eşi için sosyal yardım, ekonomik destek ve tedavi yardımı talep ettiğini, taleplerinin olumsuz karşılandığını, çocuklarına yönelik ayrımcı muamelelerde bulunulduğunu, ayrımcı muameleler hakkında yaptığı şikâyetlerin görmezden gelindiğini ve bu uygulamaların kendisinin terör örgütüne üyelik suçundan hükümlü olmasından kaynaklandığını iddia etmektedir.

15. Muhatap Kurumlardan alınan görüşlerde Sosyal Yardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Fon Kurulunun 2018/1 sayılı ilke kararı kapsamında cezaevi ve tutukevinde bulunan kişilere yönelik eğitim giderlerinin ve temel ihtiyaçlarının karşılanması uygulamasının usul ve esasları belirlendiği, ancak terör örgütü üyeliği veya bu örgütlerin faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar, devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, cinsel saldırı veya çocuğun cinsel istismarı sebebiyle hükümlü ve tutuklu olarak ceza infaz kurumunda bulunanların söz konusu ilke kararı kapsamı dışında bırakıldığı belirtilmiştir. Isparta Valiliği tarafından sunulan görüş ve görüşe ekli belgelerden ise; başvuranın ve eşinin ayrı ayrı birçok kez yardım başvurusunda bulunduğu, başvuranın eşinin ve çocukların ailenin kendisine ait evde ikamet ettikleri, evde bir ailenin yaşamsal gereksinimleri karşılayacak her türlü elektronik araç ve eşya bulunduğu, evin piyasa değerinin yaklaşık 650.000 ile 700.000 TL civarında olduğu ve ailenin kayıtlı borcunun bulunmadığı, aileye yakın akraba çevresinin sosyal ve ekonomik destek sağladığı, bu nedenlerle ailenin muhtaçlık kriterini sağlamadığı ve yardım yapılmadığı tespit edilmiştir.

16. Başvuranın taleplerinin kabul edilmemesinin sebebinin başvuranın terör örgütü üyeliği veya bu örgütlerin faaliyeti çerçevesinde işlenen suç kapsamında hükümlü olması olduğu, iddia edilen farklı uygulamanın suç tipinden kaynaklanan bir uygulama olduğu, söz konusu temelin 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde sayma suretiyle belirlenen temeller arasında yer almadığı ve başvuranın talebinin Kanun kapsamında belirlenen inceleme ve araştırma konularına ilişkin olmadığı değerlendirilmektedir. (Aynı yönde Türkiye İnsan Hakları Kurumu (TİHEK), B.No:2020/99 K. No: 2020/40, 25.02.2020)

17. Başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; başvuru konusu farklı muamele iddiasının 6701 sayılı Kanun'da yer alan ayrımcılık temellerinden hangisine dayalı olarak gerçekleştiğinin veya herhangi bir ayrımcılık temeline dayanıp dayanmadığının belirtilmemesi, yapılan inceleme ve araştırmada da herhangi bir ayrımcılık temelinin tespit edilememesi sebebiyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun **KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA**,
2. Kararın taraflara tebliğine ve **KAMUOYUNA DUYURULMASINA**,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 28.06.2022 tarihinde, **OY BİRLİĞİYLE**, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ

Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYZ

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ

Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

Üye

Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER

Üye